

ВИДАТНІ ОДЕСИТИ

В історії Одеси залишили свій слід багато видатних особистостей, які жили в різні епохи й уславилися у різних сферах людської діяльності. Всі вони заслуговують на те, аби про них знали і не забували. На деяких з них я би хотіла зупинитися.

Водяний Михайло Григорович – український артист оперети, конференсьє, театральний режисер, актор кіно, керівник Одеського театру музичної комедії, що тепер має його ім'я.

Він народився в Харкові 23 грудня 1924 року. З 1946 року почав працювати у Львівському театрі оперети. У 1953 році переїхав до Одеси, де власне і розпочалася активна робота Михайла Водяного.

Леонід Утьосов першим порадив М. Водяному присвятити себе мистецтву оперети. Водяний серйозно і зосереджено працював над кожним новим спектаклем. Так з'явилися багато ролей та образів М. Водяного. Популярність артиста була величезною. Одного разу, коли він запізнювався на гастрольний спектакль, пілоти здійснювали посадку рейсового літака на військовому аеродромі замість запланованого летовища обласного центру; при цьому ніхто із пасажирів не обурювався, ще б пак – вони летіли із самим Попандопуло!

Помер Михайло Водяний 11 жовтня 1987 року в Одесі.

Філатов Володимир Петрович – офтальмолог, хірург, винахідник, поет, художник, мемуарист, академік, доктор медицини, професор, засновник та перший директор Інституту очних хвороб і тканинної терапії НАМН України.

Володимир Петрович Філатов народився у 1875 році в селі Михайлівці, Пензенської губернії в родині земського лікаря. У студентські роки Філатов, приїжджаючи додому на канікули, працював під керівництвом батька в лікарні, допомагаючи йому під час амбулаторного прийому хворих. Тут, в маленькій земській лікарні, молодий студент вперше близько познайомився зі стражданнями хворих, які втрачають зір. Ще в дитинстві, побачивши сліпого, Володя Філатов сказав батькові: «Кожна людина народжена, щоб бачити Сонце»!

У 1903 році 28-річного лікаря-офтальмолога запросили на роботу в клініку Новоросійського університету. Першим найбільшим відкриттям, зробленим В.П. Філатовим, був метод пластики на круглому стеблі, який завоював всесвітнє визнання. Найбільшим досягненням ученого є розроблений ним новий метод лікування – тканинна терапія. Володимир Петрович був не тільки видатним вченим і лікарем, а й людиною багатьох дарувань. З юності він писав вірші, захоплювався живописом.

Очевидці розповідають, що в рідкісні хвилини відпочинку Володимир Петрович Філатов працював над мемуарами. Бесіди Філатова з послідовниками нерідко перетворювалися на справжні творчі дискусії, під час яких народжувалося чимало ідей, які були хорошим початком до нових наукових розробок. Знання, досвід, навички він щодня і щогодини передавав

своїм учням, створюючи школу офтальмології, традиції якої передаються з покоління в покоління. Помер В.П. Філатов 30 жовтня 1956 року.

Валентин Петрович Глушко – видатний вчений в галузі ракетно-космічної техніки, один з піонерів космонавтики, основоположник рідинного ракетного двигунобудування.

Валентин Петрович Глушко народився 2 вересня 1908 року в Одесі. Біографи стверджують, що інтерес до космічної тематики йому прищепив батько. Після закінчення школи В.П. Глушко у 1925 році поїхав на навчання до Ленінградського державного університету, був зарахований на курс фізичного відділення фізико-математичного факультету.

Темою диплома В.П. Глушко обрав проект міжпланетного корабля «Геліоракетоплан» з електричним ракетним двигуном (ЕРД). Його ідеями зацікавились військові, і у травні 1929 року В.П. Глушко став працювати в Газодинамічній лабораторії (ГДЛ).

З 1934 року В.П. Глушко став працювати в Москві. В.П. Глушко не залишав роботу до останніх днів свого життя і помер 10 січня 1989 року.

Антоніна Василівна Нежданова – оперна та камерна співачка, педагог, доктор мистецтвознавства.

Народилася у передмісті Одеси в Кривій Балці у 1873 році у сім'ї вчителів. Згодом Нежданова згадувала: «Благодаря тому, что в семье была музыкальная обстановка – пели мои родные, посещавшие нас друзья и знакомые, мои музыкальные способности развивались очень заметно». У 1883 – 91 рр. училася в одеській Маріїнській гімназії, по закінченні якої викладала російську і німецьку мови в Одеському міському жіночому училищі. У 1899 році Антоніна Нежданова вступила до Московської консерваторії, яку закінчила у 1902 році із золотою медаллю.

Дебютувала 1900 року на сцені Великого театру, солісткою якого була до 1934 року. Загалом вона виконала понад 30 оперних партій. Гастролювала за кордоном. Окрім виступів Антоніна Нежданова займалася педагогічною діяльністю, вона викладала у Великому театрі, оперній студії ім. К.С. Станіславського, була професором Московської консерваторії.

Серце Антоніни Нежданової перестало битися у 1950 році. Але світ не забув про неї. В Одесі на її честь названа одна з вулиць, її ім'я носить Одеська національна музична академія. На будівлі школи, в якій вона навчалася, встановлена меморіальна дошка. На честь артистки названий астероїд 4361 Нежданова.

Юрій Мелентійович Дмитренко – український архітектор. Народився в Одесі 23 березня 1858 у купецькій родині. Навчався у 1868 – 1876 рр. у Рішельєвській гімназії. У 1868 починав також нерегулярно відвідувати Рисувальну школу Товариства витончених мистецтв, з 1875 – регулярно. У 1876 поступив у Петербурзьку академію мистецтв по класу живопису, згодом він починає відвідувати і клас архітектури. У 1882 році отримав звання класного художника III-го ступіня, у 1883 – класного художника II-го ступіня по архітектурі.

З 1883 – викладач архітектури в Одеській рисувальній школі. Є автором великої кількості проектів у Одесі – понад 70 будинків. Багато з будівель, які були ним створені, збереглися до наших часів та визнані пам'ятками архітектури. Зокрема, у числі робіт Дмитренка готель «Лондонський» (1899 р.), міська бактеріологічна станція на вул. Пастера та інші.

На фасаді будинку на вул. Дерибасівській, 8, де в останні роки свого життя мешкав Юрій Дмитренко, встановлено меморіальну табличку.

Ігор Михайлович Гусев – український художник, поет, автор перформансів, фільмів, об'єктів та інсталяцій, учасник і організатор безлічі мистецьких акцій, лідер руху «Арт-рейдери», засновник андерграундної галереї «Норма». Ігор Гусев бере участь у виставках з початку 90-х і є представником Нової хвилі українського сучасного мистецтва. Народився у 1970 році в Одесі. У 1991 році він закінчив Одеське художнє училище імені М. Грекова.

Роботи Ігоря Гусева були неодноразово представлені на найпрестижніших виставкових майданчиках країни та за кордоном. Крім групових, на рахунку художника на сьогоднішній день – близько 20 персональних виставок. Він виступив також куратором цілого ряду проектів, серед яких: «Гудбай криза» та «Порожній тунель».

Одеса – це місто з багатою історією, архітектурою, культурним життям, яка так і кипить. Але перш за все Одесу прославили люди, а точніше, Особистості з великої літери. У цьому місті народжувалося безліч відомих діячів культури і мистецтва, діяльність яких треба пам'ятати.